

Programma veen vernatten

Bijdrage van Staatsbosbeheer aan het Klimaataccoord: langer vasthouden van water in veengebieden en daarmee ook CO₂-behoud in de bodem

Staatsbosbeheer beheert ruim 28.000 hectare natuurgebied op dikke veenbodems. We werken toe naar 5.000 hectare laagveen natter maken tot 2030. Met dit concrete resultaat zorgen we voor vasthouden van CO₂. We nemen maatregelen die de grondwaterstand in veengebieden verhoogt en gebiedseigen water vasthoudt, waardoor het veen minder verdroogt en vervuult en er soms zelfs weer veen kan gaan groeien. Dat levert winst op voor natuur en landschap en voorkomt verdere daling van de veenbodems.

Groeiend veen

Denk aan: veenmoeras, wetlands, laagveen, veenmoeras, (moeras)bos.
Inzet: veengroei, natuurlijke peilfluctuatie.
Grond en pacht: ontpachting, grondruil, functieverandering naar moeras(bos) in bufferzones.
Inrichting: peilophoging in kleinere geïsoleerde gebieden in eigen beheer, bergingsgebieden gebiedseigen water, levend veenontwikkeling, natuurinrichtingsmaatregelen, belevingspad, (recreatieve) kaden, voorzieningen voor bewoners (teggang vernattingsschade).
Beheer: (doelwijziging naar) botanisch - moeras natuur beheer
CO₂-effect: 10 - 30 cm peilverhoging tot een meter bij functiewijziging van agrarisch naar natuur, 0 Mton uitstoot, CO₂ invangen.
Mogelijk in: ca. 3000 ha. Staatsbosbeheer.

Open veen

Denk aan: veenmosrietlanden, vochtige hooilanden, blauwgraslanden.
Inzet: natuurherstel, levend (agrarisch) erfgoed, botanische waarden, water vasthouden.
Grond en pacht: ontpachting, grondruil, functieverandering naar natuur in bufferzones.
Inrichting: vasthouden gebiedseigen water, vasthouden kwel, natuurinrichtingsmaatregelen, recreatieve ontsluiting voor belevingspad, instellen flexpeilen.
Beheer: (doelwijziging naar) botanisch beheer, buffering in omgeving, hoge peilen, zonder agrarisch medegebruik als beweiden/mest etc.
CO₂-effect: 10 - 30 cm peilverhoging, CO₂ maximaal vasthouden, 0 Mton uitstoot.
Mogelijk in: vochtige hooilanden, ca. 3000 ha. Staatsbosbeheer terrein (pacht).

Historisch veen

Denk aan: weidevogels, bloemrijke graslanden, veenmosrietlanden, vochtige hooilanden, blauwgraslanden.
Inzet: behoud cultuurhistorisch open landschap, en betere condities weidevogels en botanische waarden (verschil zichtbaar in natuurreservaten). Hele waterbeheer optimaliseren/lekken dichten.
Grond en pacht: grondruil, ontpachting/doelwijziging naar bufferzones rondom kwetsbare veenmosrietlanden, aanpassen pachtvoorwaarden naar minder/geen mest, late maaidata etc.
Inrichting: verhoogde zomerpeilen weidevogelkerngebieden (tot -0,20 onder maaiveld). Door greppels water laten voeren, inlaten voor water maken, natuurinrichtingsmaatregelen, VOPO-pompen die water uitpompen, omdraaien en inlaten pompen, recreatieve ontsluiting, kaden ophogen, beschoeiingen, duikers/stuwen/dammen vervangen, nieuwe sloten of juist laten verlanden, natuurvriendelijke oevers, op afstand bestuurbare voorzieningen, etc.
Beheer: op afstand bestuurbare voorzieningen, agrarisch mede-

gebruik met beperkingen tav beweiden/mest, plas-dras, mozaïek beheer, maaibeheer van oevers (plas-dras, om en om) in weidevogelgraslanden, aangepast materieel graslandbeheer.
CO₂-effect: 20 - 60 cm peilverhoging, 10-20 tot 30 ton/ha/jr minder uitstoot, remmen bodemdaling (afhankelijk van grondwaterdiepte).
Mogelijk in: veenweidelandschappen (ca. 5.000 ha. Staatsbosbeheer).

Overstromingsvenen

Denk aan: achteroevers, meeroevers (boezemlanden en zomer-polders), braken, binnendijks gelegen veengebieden met weidevogels, rietzones.
Inzet: bijdrage aan Programmatische Aanpak Grote Wateren (IJsselmeer) door visopgroeiplaatsen voor vogels van grote wateren.
Grond en pacht: ontpachting, doeltypewijziging naar overstromingsgrasland.
Inrichting: natuurinrichtingsmaatregelen, natuurvriendelijk oeverzones met vispaaiplaatsen, recreatieve ontsluiting voor belevingspad.
Beheer: hoge peilen, natuurlijke peildynamiek en tijdelijke droogval, overstromingsgraslanden.
CO₂-effect: 20 - 40 cm peilverhoging, 10-20 ton/ha/jr minder uitstoot, stoppen bodemdaling bij doelwijziging naar overstromingsgrasland.

Mogelijk in: diverse plekken langs kust IJsselmeerkust Noord-Holland, Zeevang/de Nes-Peerenboom, Friesland, ook langs Hollandse IJssel en Lek.

Kansrijke plekken vernatten op korte termijn

Projecten potentieel realiseerbaar op korte termijn ('Urgendalijst')

